

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (peto vijeće)

14. siječnja 2016. *

„Povreda obveze države članice – Članak 343. UFEU-a – Protokol o povlasticama i imunitetima Europske unije – Članak 3. – Porezna oslobođenja – Région de Bruxelles-Capitale – Doprinosi za opskrbu električnom energijom i plinom“

U predmetu C-163/14,

povodom tužbe zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a, podnesene 4. travnja 2014.,

Europska komisija, koju zastupaju F. Clotuche-Duvieusart i I. Martínez del Peral, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg,

tužitelj,

protiv

Kraljevine Belgije, koju zastupaju J.-C. Halleux, S. Vanrie i T. Materne, u svojstvu agenata, uz asistenciju G. Block, D. Remy i H. Delahaije, odvjetnici,

tuženik,

SUD (peto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik četvrtog vijeća, u svojstvu predsjednika petog vijeća, D. Šváby, A. Rosas, E. Juhász (izvjestitelj) i C. Vajda, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Cruz Villalón,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 23. travnja 2015.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 2. srpnja 2015.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Europska komisija tužbom traži od Suda utvrđenje da je Kraljevina Belgija povrijedila svoje obveze prema članku 3. podstavku drugom Protokola od 8. travnja 1965. o povlasticama i imunitetima Europske unije, koji je početno bio priložen Ugovoru o osnivanju jedinstvenog Vijeća i jedinstvene

* Jezik postupka: francuski

Komisije Europskih zajednica (SL 1967., 152., str. 13.), a zatim na temelju Lisabonskog ugovora, UEZ-u, UFEU-u i UEZAE-u kao Protokol br. 7 (u daljnjem tekstu: Protokol), jer nije oslobodila institucije Europske unije od plaćanja doprinosa utvrđenih u članku 26. Uredbe o uređenju tržišta električnom energijom u Région de Bruxelles-Capitale i članku 20. Uredbe o uređenju tržišta plinom u Région de Bruxelles-Capitale, kako su izmijenjene, i jer je odbila povrat navedenih doprinosa koje je ubrala Région de Bruxelles-Capitale (u daljnjem tekstu: sporni doprinosi).

Pravni okvir

Pravo Unije

- 2 Na temelju članka 28. podstavka prvog Ugovora o osnivanju jedinstvenog Vijeća i jedinstvene Komisije Europskih zajednica, a nakon stupanja na snagu Lisabonskog ugovora, na temelju članka 343. UFEU-a, Unija na državnom području država članica uživa povlastice i imunitete koji su joj potrebni za obavljanje njezinih zadaća, prema uvjetima utvrđenima Protokolom.
- 3 Članak 3. Protokola propisuje:

„Unija, njezina imovina, prihodi i ostala dobra oslobođeni su od svih neposrednih poreza.

Vlade država članica, kad god je to moguće, poduzimaju odgovarajuće mjere za doznačivanje ili povrat iznosa posrednih poreza ili poreza na prodaju uključenih u cijenu pokretnina ili nekretnina kada Unija za svoje službene potrebe obavlja veće kupnje čija cijena uključuje takve poreze. Međutim, primjena navedenih odredaba ne smije imati za posljedicu narušavanje tržišnog natjecanja unutar Unije.

Ne odobravaju se oslobođenja u odnosu na poreze i davanja koji se plaćaju samo kao naknade za javne komunalne usluge.“

Belgijsko pravo

- 4 Prvotni izričaj Uredbe Région de Bruxelles-Capitale od 19. srpnja 2001. o uređenju tržišta električnom energijom u Région de Bruxelles-Capitale, koja je stupila na snagu 1. siječnja 2003. (*Moniteur belge* od 17. studenoga 2001., str. 39135., u daljnjem tekstu: uredba „električna energija“), predviđao je u članku 26.:

„§ 1. Fizička ili pravna osoba, u daljnjem tekstu obveznik, koja posjeduje odobrenje za opskrbu koje je izdano na temelju članka 21., dužna je plaćati mjesečnu naknadu.

§ 2. Naknada dopijeva 1. siječnja obračunskog razdoblja. Naknada je plativa do 31. ožujka obračunskog razdoblja.

§ 3. Naknada se računa na temelju snage koja se krajnjim klijentima koji ispunjavaju uvjete čini dostupnom putem mreže, priključaka i izravnih vodova napona do 70 kV i manje, na potrošačkim mjestima smještenima u Région de Bruxelles-Capitale. Snaga koja se čini dostupnom klijentima visokonaponske mreže jednaka je snazi priključka. Ona je jednaka maksimalnoj snazi izraženoj u kVa koja se čini dostupnom na temelju ugovora o priključku. U slučaju da ne postoji takva odredba u ugovoru o priključku ili u slučaju da iskorištena snaga premašuje maksimalnu snagu koja se čini dostupnom na temelju ugovora o priključku, snaga priključka jednaka je maksimalnoj snazi izraženoj u kVa, iskorištenoj tijekom prethodnih 36 mjeseci, pomnožena s faktorom 1,2.

Klijentima niskonaponske mreže čini se dostupnom snaga, izražena u kVa, koja je određena s obzirom na jačinu njihovih osigurača. Usporedna tablica nominalnih jačina osigurača i snage priložena je ovoj uredbi.

§ 4 Mjesečna naknada za visoki napon utvrđuje se u iznosu od 0,67 eura po kVa.

Mjesečna naknada za niski napon utvrđuje se prema sljedećoj ljestvici:

1° Dostupna snaga koja je niža ili jednaka 1,44 kVa: 0,00 eura;

2° Dostupna snaga između:

1,44 i 6,00 kVa: 0,60 eura;

6,01 i 9,60 kVa: 0,96 eura;

9,61 i 12,00 kVa: 1,20 eura;

12,01 i 36,00 kVa: 2,40 eura;

36,01 i 56,00 kVa: 4,80 eura;

56,01 i 100,00 kVa: 7,80 eura;

Taj se iznos usklađuje na godišnjoj razini s indeksom potrošačkih cijena u Kraljevini. [...]

§ 5 Vlada utvrđuje mjere za provedbu ovog članka. Vlada može, među ostalim, naložiti upravitelju distribucijske mreže, upravitelju regionalne mreže za prijenos i korisnicima izravnih vodova da joj dostave podatke koji su korisni za naplatu naknade.

Vlada može zadužiti upravitelja distribucijske mreže da obveznicima uputi poziv na plaćanje naknade. Poziv osobito sadržava naznaku obračunskog razdoblja, obračunsku osnovicu, stopu, rok za plaćanje i način plaćanja. Međutim, činjenica slanja ili izostanka slanja tog poziva ne utječe na prava i obveze obveznika.

§ 6 Naknada se naplaćuje i potražuje u skladu s pravilima koja su predviđena u Poglavlju VI. Uredbe od 23. srpnja 1992. o regionalnom porezu koji tereti korisnike izgrađenih nekretnina i nositelje stvarnih prava na određenim nekretninama. Međutim, rok za plaćanje naknade utvrđuje se u skladu sa stavkom 3. ovog članka.

§ 7 Prihod od naknade dodjeljuje se upravitelju distribucijske mreže radi pokrivanja troškova pružanja javne usluge iz članka 24. [odredba je naknadno izmijenjena proširivanjem kruga osoba kojima se dodjeljuje prihod od naknade i navođenjem načina raspodjele tog prihoda].

§ 8 Naknada dospijeva od siječnja 2004.

§ 9 Troškove povezane s pružanjem javne usluge iz članka 24. koji premašuju iznos naplaćene naknade na temelju ovog članka snosi upravitelj distribucijske mreže s osnove troškova iskorištavanja. Utjecaj tih troškova na tarife uređuje savezno zakonodavstvo.

[...]"

- 5 Članak 26. uredbe „električna energija“ izmijenjen je više puta, a posljednji put uredbom od 20. srpnja 2011. (*Moniteur belge* od 10. kolovoza 2011.) i uredbom od 21. prosinca 2012. o postupku oporezivanja u Région de Bruxelles-Capitale (*Moniteur belge* od 8. veljače 2013.). Stavak 2. tog članka trenutačno glasi kako slijedi:

„Naknada dopijeva prvog dana svakog mjeseca. Naknada je plativa do 15-og dana sljedećeg mjeseca. Obveznik je oslobođen od naknade za snagu koja se čini dostupnom klijentima za njihovu željezničku, tramvajsku ili metro mrežu [...]“

- 6 Nastavno na te izmjene, ljestvica troškova iz navedenog članka 26. stavka 4. neznatno je promijenjena.
- 7 Članak 24. uredbe „električna energija“, na koji upućuje članak 26. stavak 7. te uredbe, navodi javne usluge za koje je zadužen upravitelj mreže i glasi:

„Upravitelj distribucijske mreže zadužen je za pružanje javnih usluga utvrđenih u točkama 1. do 5. kako slijedi:

- 1° Dostupnost neprekidne minimalne opskrbe električnom energijom kućanstava pod pretpostavkama utvrđenima u uredbi od 11. srpnja 1991.
 - 2° Opskrbu električnom energijom po posebnoj socijalnoj tarifi osobama i pod pretpostavkama utvrđenima u saveznom zakonodavstvu.
 - 3° Informiranje, predstavljanje i činjenje dostupnim opreme, usluga i financijske pomoći za promicanje racionalnog korištenja električne energije u korist svih kategorija krajnjih klijenata, neovisno o tome ispunjavaju li ili ne ispunjavaju uvjete. U tu svrhu upravitelj distribucijske mreže utvrđuje u suradnji sa službom trogodišnji program racionalnog korištenja električne energije.
 - 4° Ovisno o slučaju, preuzimanje u okvirima vlastitih potreba kvalitetne kogeneracijske električne energije koja nije samostalno potrošena ili isporučena trećim osobama.
 - 5°
 - a) Izgradnju, održavanje i obnovu uređaja javne rasvjete na cestama i zajedničkim javnim površinama, uz poštovanje ovlasti zajednica utvrđenih u članku 135. novog zakona o zajednicama, u skladu s trogodišnjim programom koji svaka zajednica utvrđuje zajedničkim sporazumom s upraviteljem distribucijske mreže;
 - b) Opskrbu takvih uređaja električnom energijom.
 - 6° Organizaciju službe pučkog pravobranitelja i informiranje kućanstava o cijeni i uvjetima opskrbe električnom energijom.“
- 8 Gore navedene zadaće naknadno su izmijenjene, posljednji put uredbom od 20. srpnja 2011. (*Moniteur belge* od 10. kolovoza 2011.). Te su zadaće trenutačno definirane na sljedeći način:

„Članak 24.

§ 1. Upravitelj distribucijske mreže i opskrbljivači odgovorni su, svaki u dijelu koji se na njih odnosi, za obveze javne usluge kako su definirane u točkama 1. do 2. u nastavku:

- 1° dostupnost neprekidne minimalne opskrbe električnom energijom kućanstava pod pretpostavkama utvrđenima u Poglavlju IV.a;

2° opskrbu električnom energijom po posebnoj socijalnoj tarifi osobama i pod pretpostavkama utvrđenima u saveznom zakonodavstvu i u Poglavlju IV.a;

§ 2. Institut je zadužen za obveze javne usluge koje se odnose na promicanje racionalnog korištenja električne energije informiranjem, predstavljanjem i činjenjem dostupnim opreme, usluga i financijske pomoći u korist svih kategorija krajnjih klijenata i lokalnih opskrbljivača koji pokrivaju sve ili dio potreba svojih klijenata elektranom koja je smještena unutar uskog i ograničenog zemljopisnog područja i koja je zatim priključena na glavno zajedničko brojilo i/ili privatnu mrežu u kojoj opskrbljuju [...]

Članak 24.a

Upravitelj distribucijske mreže zadužen je i za pružanje sljedećih zadaća javne usluge:

- 1° preuzimanje u okvirima vlastitih potreba proizvedene zelene električne energije koja nije samostalno potrošena ili isporučena trećim osobama;
 - 2° isključivu zadaću izgradnje, održavanja i obnove uređaja javne rasvjete na cestama i zajedničkim javnim površinama, uz poštovanje ovlasti utvrđenih u članku 135. novog zakona o zajednicama, u skladu s trogodišnjim programom koji svaka zajednica utvrđuje zajedničkim sporazumom s upraviteljem distribucijske mreže odnosno nastavno na zahtjeve za dodatnim radovima, kao i opskrbu tih uređaja električnom energijom uz davanje prednosti proizvodnim uređajima koji koriste izvore obnovljive energije ili kvalitetnim kogeneracijama u cilju unapređenja energetske učinkovitosti i dobitaka u potrošnji. [...]
 - 3° ulogu opskrbljivača zadnjeg izbora i uspostavu usluge praćenja za klijente koji su mu preneseni u okviru te uloge;
 - 4° informiranje kućanstava i poslovnih klijenata koji su priključeni na niski napon o cijenama i uvjetima priključenja te o opskrbi;
 - 5° difuziju putem internetski dostupnog poslužitelja informacija o različitim mjerama prijama kućanstava koje preuzima upravitelj distribucijske mreže u okviru svoje uloge opskrbljivača zadnjeg izbora;
 - 6° godišnje slanje Brugelu [briselski regulator za tržišta plina i električne energije] izvješća o kvaliteti prijama koji se nudi kućanstvima u okviru njegove uloge opskrbljivača zadnjeg izbora;
 - 7° slanje Brugelu godišnjeg izvješća o programu nastojanja kojima upravitelj distribucijske mreže jamči sprečavanje svake diskriminacijske prakse. Brugel dostavlja to izvješće i svoje mišljenje vladi te ga objavljuje.
 - 8° U slučaju potrošnje električne energije u distribucijskoj mreži, opskrbu električnom energijom za privremene praznične događaje na javnim putovima s obzirom na tehničke i financijske uvjete koji su utvrđeni u ili na temelju tehničkog pravilnika mreže.“
- 9 Uredba Région de Bruxelles-Capitale od 1. travnja 2004. o uređenju tržišta plinom u Région de Bruxelles-Capitale, koja se odnosi na naknade za javne putove u području plina i električne energije i o izmjeni Uredbe od 19. srpnja 2001. o uređenju tržišta električnom energijom u Région de

Bruxelles-Capitale (*Moniteur belge* od 26. travnja 2004., str. 34281.), propisuje doprinos za opskrbu plinom koji se naplaćuje od 1. srpnja 2004. (u daljnjem tekstu: uredba „plin“). U svojoj početnoj verziji, članak 20. te uredbe propisivao je:

„Troškove povezane sa zadaćama javne usluge iz članka 18. snosi upravitelj distribucijske mreže s osnove troškova iskorištavanja. Utjecaj tih troškova na tarife uređuje savezno zakonodavstvo.“

- 10 Navedeni članak 20. uredbe „plin“ stavljen je izvan snage Uredbom od 20. srpnja 2011. o izmjeni uredbe „plin“ (*Moniteur belge* od 10. kolovoza 2011.) te je zamijenjen člankom 20.p koji propisuje:

„§ 1. Fizička ili pravna osoba, u daljnjem tekstu obveznik, koja posjeduje odobrenje za opskrbu koje je izdano na temelju članka 15., dužna je plaćati mjesečnu naknadu.

§ 2. Naknada dospijeva prvog dana svakog mjeseca. Naknada je plativa do 15-og dana sljedećeg mjeseca.

§ 3. Pod uvjetima iz podstavka 2. naknada se računa na temelju veličine plinomjera koje iskorištava upravitelj mreže na mjestima potrošnje kod krajnjih klijenata u Région de Bruxelles-Capitale. Veličina plinomjera određuje se najvećim protokom plina izraženim u kubičnom metru po satu za koji je plinomjer dizajniran. Kod krajnjih klijenata koji su opremljeni plinomjerom veličine 6 ili 10 m³/h, naknada također uzima u obzir posljednju valjanu standardiziranu godišnju potrošnju izračunatu u skladu s MIG-om primjenjivim u Bruxelles-Capitale.

§ 4. Mjesečna naknada iznosi:

1. 0,2 eura za plinomjer veličine 6 ili 10 m³/h kada je posljednja standardizirana izračunata godišnja potrošnja niža ili jednaka 5000 kWh;
2. 0,7 eura za plinomjer veličine 6 ili 10 m³/h kada je posljednja standardizirana izračunata godišnja potrošnja viša od 5000 kWh;
3. 1,7 eura za plinomjer veličine 16 m³/h;
4. 4,2 eura za plinomjer veličine 25m³/h;
5. 8,4 eura za plinomjer veličine 40m³/h;
6. 21 euro za plinomjer veličine 65m³/h;
7. 29,2 eura za plinomjer veličine 100m³/h;
8. 37,5 eura za plinomjer veličine 160m³/h;
9. 54,2 eura za plinomjer veličine veće od 160m³/h;

Gore navedeni iznosi usklađuju se na godišnjoj razini s indeksom potrošačkih cijena u Kraljevini. [...]

§ 5. Vlada utvrđuje mjere za provedbu ovog članka. Vlada može, među ostalim, naložiti upravitelju mreže i korisnicima izravnih vodova da joj dostave podatke koji su korisni za naplatu naknade.

Vlada može zadužiti upravitelja distribucijske mreže da obveznicima uputi poziv na plaćanje naknade. Poziv osobito sadržava naznaku obračunskog razdoblja, obračunsku osnovicu, stopu, rok za plaćanje i način plaćanja. Međutim, činjenica slanja ili izostanka slanja tog poziva ne utječe na prava i obveze obveznika.

§ 6. Naknada se naplaćuje i potražuje u skladu s pravilima koja su predviđena u člancima [13. do 19.], 22. i 23. Uredbe o postupku oporezivanja u Région de Bruxelles-Capitale.

§ 7. Prihod od naknade dodjeljuje se fondovima iz točaka 15. i 16. članka 2. Uredbe od 12. prosinca 1991. o uspostavi proračunskih fondova prema sljedećoj raspodjeli:

- 1° 5% ‚Fond za energetske smjernice‘ [...];
- 2° 95% ‚Fond za energetske politiku‘.

§ 8 Naknada dopijeva od siječnja 2012.“

- 11 Zadaće javne usluge za koju je zadužen upravitelj plinske mreže utvrđene su u članku 18. uredbe „plin“ koji je u svojoj početnoj verziji propisivao:

„Upravitelj mreže zadužen je za sljedeće zadatake javne usluge:

- 1° opskrbu plinom po posebnoj socijalnoj tarifi osobama i pod pretpostavkama utvrđenima u saveznom zakonodavstvu;
- 2° prevenciju i intervenciju u slučaju prekida opskrbe plinom kako je propisano u uredbi od 11. ožujka 1999.;
- 3° prevenciju radi osiguranja maksimalne sigurnosti korištenja plina u kućanstvima;
- 4° organizaciju službe pučkog pravobranitelja i aktivnost informiranja kućanstava o cijeni i uvjetima opskrbe plinom;
- 5° informiranje, predstavljanje i činjenje dostupnim opreme, usluga i financijske pomoći za promicanje racionalnog korištenja plina u korist svih kategorija krajnjih klijenata, neovisno o tome ispunjavaju li ili ne ispunjavaju uvjete. U tu svrhu upravitelj distribucijske mreže utvrđuje u suradnji sa službom trogodišnji program racionalnog korištenja plina.“

- 12 Od kolovoza 2011. te su zadatake javne usluge utvrđene kako slijedi:

„Članak 18.

§ 1. Upravitelj distribucijske mreže i opskrbljivači odgovorni su, svaki u dijelu koji se na njih odnosi, za zadatake i obveze javne usluge kako su definirane u točkama 1. do 3. u nastavku:

- 1° dostupnost neprekidne minimalne opskrbe plinom kućanstava pod pretpostavkama utvrđenima u Poglavlju V.a;
- 2° opskrbu plinom po posebnoj socijalnoj tarifi osobama i pod pretpostavkama utvrđenima u saveznom zakonodavstvu i u Poglavlju V.a;
- 3° besplatnu uslugu prevencije opasnosti u korištenju prirodnog plina kućanstvima koja to zatraže. Vlada utvrđuje sadržaj i uvjete obavljanja te zadatake.

Članak 18.a

Upravitelj distribucijske mreže zadužen je i za sljedeće zadaće:

- 1° organizaciju službe praćenja odnosa s potrošačima i davanje informacija o cijeni i uvjetima priključenja kućanstvima;
- 2° promicanje racionalnog korištenja plina informiranjem, predstavljanjem i činjenjem dostupnim opreme, usluga i financijske pomoći zajednicama i drugim krajnjim klijentima.

[...]“

- 13 Članak 9. Uredbe kralja od 29. veljače 2004. o općoj tarifnoj strukturi i temeljnim načelima i postupcima u području tarifa i usklađenosti upravitelja distribucijskih mreža prirodnog plina aktivnih na belgijskom državnom području (*Moniteur belge* od 11. ožujka 2004.) glasi:

„Računi za tarife sadržavaju tarifne stavke u vezi s porezima, naknadama, nadoplatama, doprinosima i pristojbama. Te stavke nisu tarife u smislu članka 3. do 8. ove uredbe, nego moraju biti uključene u račune korisnicima mreže. One, ovisno o slučaju, obuhvaćaju:

- 1° nadoplate, naknade ili pristojbe radi financiranja obveza javne usluge, kod kojih se razlikuju socijalne mjere, mjere za racionalno korištenje energije i mjere za korištenje obnovljivih izvora energije i kvalitetnih kogeneracijskih uređaja [...]

- 14 Članak 1. Uredbe kralja od 3. travnja 2003. o računima za opskrbu električnom energijom i plinom (*Moniteur belge* od 2. svibnja 2003.) propisuje:

„Obračunski računi koji su nakon očitavanja brojila potrošnje električne energije upućeni krajnjim klijentima priključenima na niskonaponsku mrežu, odnosno nakon očitavanja plinomjera, krajnjim klijentima čija je godišnja potrošnja niža ili jednaka 60.000 kWh, moraju sadržavati barem sljedeće podatke:

[...]

10. detalje izračuna iznosa za plaćanje;
11. primjenjivu tarifu za prijenos;
12. primjenjivu tarifu za distribuciju;
13. naknade koje ubiru sve javne vlasti razvrstane po kategorijama;

[...]“

- 15 Savezni zakon od 29. travnja 1999. o uređenju tržišta električnom energijom propisuje u članku 22.a:

„§ 1. Savezni doprinos za nadoknadu gubitka prihoda zajednica koji nastaje zbog liberalizacije tržišta električnom energijom utvrđuje se svake godine na sljedećoj osnovi: [...]

[...]

§ 4. Doprinos naveden u prethodnim stavcima ubiru upravitelji distribucijske mreže.

Upravitelji distribucijske mreže mogu u obliku dodatka, povrh tarifa za priključak u dotičnoj distribucijskoj mreži koje se primjenjuju na obveznike s obzirom na mjesto potrošnje, prenijeti na svoje klijente savezni doprinos namijenjen za nadoknadu gubitka prihoda zajednica zbog liberalizacije tržišta električnom energijom, koji je pak mogu naplatiti svojim klijentima, sve do trenutka dok se dodatak u konačnici ne naplati od onoga koji je MWh potrošio za svoju vlastitu uporabu.“

- 16 Članak 3. Uredbe ministra od 13. svibnja 2005. o provedbi navedenog članka 22.a (*Moniteur belge* od 18. svibnja 2005., str. 23450.) propisuje:

„Savezni doprinos iz članka 22.a zakona opskrbljivači mjesečno naplaćuju krajnjim klijentima na sljedeći način: [...]“.

Činjenice spora i pre sudski postupak

- 17 Nakon stupanja na snagu uredbi „električna energija“ i „plin“, opskrbljivač električnom energijom i plinom Electrabel SA (u daljnjem tekstu: Electrabel), naplaćuje Unijinim institucijama sa sjedištem u Bruxellesu doprinose za opskrbu električnom energijom i plinom koji se od 1. srpnja 2004. zasebno iskazuju na računima pod naslovom „regionalni doprinosi“.
- 18 Od kolovoza 2004. Unijine institucije postavljaju upit o naravi tih doprinosa, kao i o naravi saveznih doprinosa istovjetnog sadržaja za plin i električnu energiju. Smatrajući da su sporni doprinosi posredni porezi, Komisija je dopisom od 28. srpnja 2005. zatražila od belgijskih saveznih tijela, kao i od tijela Région de Bruxelles-Capitale, oslobođenje i povrat plaćenih naknada te je od tog datuma obustavila plaćanje Electrabelu regionalnih i saveznih doprinosa.
- 19 Dopisima od 3. ožujka 2006., 20. prosinca 2007. i 18. travnja 2008. savezna tijela odobrila su zatraženo oslobođenje od saveznih doprinosa, smatrajući da ih se moglo smatrati porezom na prodaju koji je uključen u cijenu.
- 20 Komisija je u rujnu 2008. ipak platila iznose regionalnih doprinosa te ih je nastavila plaćati kako bi se izbjeglo isključenje od Electrabela, koji je te iznose bio dužan plaćati upravitelju mreže Sibelgi koji je bio jedini upravitelj mreža električne energije i plina za zajednice u Région de Bruxelles-Capitale.
- 21 Dopisom od 3. siječnja 2007. nadležni ministar u Région de Bruxelles-Capitale odgovorio je da ne može udovoljiti zahtjevu Komisije od 28. srpnja 2005. jer je doprinos za električnu energiju bio protučinidba za određenu uslugu koju je Komisija koristila, ili ju je mogla koristiti, te da uredba „električna energija“ Komisiju ne podvrgava nikakvoj poreznoj obvezi jer se ta uredba odnosila samo na nositelje ovlaštenja za opskrbu, odnosno u ovom slučaju Electrabel.
- 22 Dopisom od 21. prosinca 2007. nadležni ministar u Région de Bruxelles-Capitale izložio je razloge zbog kojih ne dijeli Komisijino stajalište prema kojem se većina usluga navedenih u članku 24. uredbe „električna energija“ nije mogla isporučivati Komisiji. Što se tiče naravi predmetnog doprinosa, ministar je uputio na presudu Komisija/Belgija (C-437/04, EU:C:2007:178) te je naglasio da se doprinos iz članka 26. uredbe „električna energija“, za razliku od saveznog doprinosa, odnosi samo na nositelje ovlaštenja za opskrbu te da njegovo ugovorno ili ekonomsko prenošenje s nositelja ovlaštenja za opskrbu na njihove klijente ne može dovesti do oslobođenja.
- 23 Komisija je 27. lipnja 2008. uputila prvo pismo opomene Kraljevini Belgiji na koje je potonja odgovorila 9. rujna 2008.

- 24 U odgovoru na dopis od 10. studenoga 2008. kojim je Komisija službeno zatražila od nadležnog ministra u Région de Bruxelles-Capitale povrat iznosa plaćenih s osnove spornih doprinosa, potonji nije udovoljio tom zahtjevu smatrajući da je riječ o ugovornim odnosima između Unijinih institucija i opskrbljivača Electrabel.
- 25 Nastavno na to stajalište, Komisija je belgijskim vlastima uputila 15. travnja 2009. dopunsko pismo opomene kojim je navela da je primjenom članka 26. uredbe „električna energija“ i članka 20. uredbe „plin“ na Unijine institucije povrijeđen porezni imunitet koji uživaju institucije na temelju članka 3. Protokola. Komisija je u biti navela da su sporni doprinosi posredni porezi te da njihovo prebacivanje na krajnje klijente ne proizlazi iz ugovorne odredbe o kojoj se slobodno pregovara s opskrbljivačima energije. Komisija je također navela da su ti doprinosi imali narav poreza, a ne pristojbi jer nisu ispunjavali uvjete koje je utvrdila sudska praksa Suda, a kako bi ih se smatralo „naknad[ama] za javne komunalne usluge“ u smislu članka 3. podstavka drugog Protokola.
- 26 Dopisom od 10. lipnja 2009. nadležni ministar u Région de Bruxelles-Capitale osporio je tu Komisijinu analizu tvrdeći u biti da predmetni doprinosi slijede ciljeve financiranja zadaća javne usluge koje su povezane s okolišnom politikom, da su Unijine institucije koristile ili su mogle koristiti veći broj usluga na koje se odnose uredbe „električna energija“ i „plin“ te da Unijine institucije nisu dužnice spornih doprinosa, nego su im oni jednostavno stavljeni na teret ugovorima koji ih vezuju s opskrbljivačima električne energije i plina.
- 27 Dopisom od 27. veljače 2012. Komisija je Kraljevini Belgiji uputila obrazloženo mišljenje na temelju članka 258. UFEU-a na koje su belgijske vlasti odgovorile dopisom od 23. travnja 2012. u kojem su ponovile ranije izneseno stajalište.
- 28 S obzirom na to da Komisija nije prihvatila argumentaciju Kraljevine Belgije, odlučila je predmet uputiti Sudu.
- 29 Usporedno s postupkom utvrđenja povrede obveze koji je pokrenut pred Sudom, Unijine institucije su na nacionalnoj razini pokrenule upravni i sudski postupak radi povrata iznosa spornih doprinosa za koje smatraju da su neopravdano plaćeni.

O tužbi

Primjena članka 3. podstavka drugog Protokola

Argumentacija stranaka

- 30 Što se tiče naravi spornih doprinosa, Komisija navodi da je u skladu sa sudskom praksom Suda, Sud dužan kvalificirati namet, porez, naknadu ili davanje u odnosu na pravo Unije s obzirom na objektivna obilježja nameta neovisno o kvalifikaciji danoj u nacionalnom pravu (Bautiaa i Soci t  fran aise maritime, C-197/94 i C-252/94, EU:C:1996:47, t. 39. i navedena sudska praksa).
- 31 Bitno obilježje posrednog poreza jest da se on ubire prilikom troška ili potrošnje, a neposredan porez primjenjuje se na prihod ili imetak. Doista, oporezivi događaj spornih doprinosa jest s mo posjedovanje ovlaštenja ili licencije za opskrbu električnom energijom i plinom, a što ni na koji način nije povezano s imovinom ili prihodom opskrbljivača električnom energijom odnosno upravitelja plinske mreže. Taj je oporezivi događaj u stvarnosti neodvojivo povezan s potrošnjom električne energije ili plina, s obzirom na snagu koja se čini dostupnom krajnjem klijentu. To je uostalom očito iz činjenice da se iznos tih doprinosa izračunava na temelju te snage.

- 32 Stoga su sporni doprinosi posredne naknade u smislu članka 3. podstavka drugog Protokola koje ulaze u cijenu potrošnje električne energije i plina koja se naplaćuje Unijanim institucijama. U tom je pogledu nevažno tko je formalno porezni „obveznik“ s obzirom na njegovu kvalifikaciju. Usto, činjenica da propisom nije određena obveza prebacivanja ne pretvara porez na potrošnju u neposredan porez na prihod ili imetak.
- 33 Komisija tvrdi da su u ovom slučaju ispunjene druge pretpostavke za primjenu članka 3. podstavka drugog Protokola. Naime, električnu energiju i plin valja izjednačiti s nematerijalnim dobrima koje je Unija kupovala u velikim količinama za službenu uporabu.
- 34 Kraljevina Belgija smatra da se porezni imunitet predviđen u Protokolu odnosi samo na nacionalne propise koji „nameću“ neposredne ili posredne poreze Unijanim institucijama te da, nasuprot tomu, imunitet nije primjenjiv kada ugovorne odredbe prebacuju na te institucije teret koji je slobodno ugovoren s njihovim suugovarateljima.
- 35 U ovom slučaju uredba „električna energija“ određuje kao obveznika doprinosa za električnu energiju nositelja licencije za opskrbu, a uredba „plin“ određuje kao obveznika doprinosa za plin upravitelja distribucijske mreže. Posljedično, s obzirom na to da Unijine institucije nisu utvrđene obveznice, na njih se ne može primijeniti porezni imunitet iz članka 3. Protokola, tim više što nijedna zakonska ili podzakonska odredba ne nameće utvrđenim obveznicima da ugovornim putem prebace sporne doprinose na svoje klijente. Usto, nijedna situacija na tržištu u kojoj svi opskrbljivači prebacuju sporne doprinose na svoje krajnje klijente ne može posljedično stvoriti porezni imunitet Unijinih institucija (presuda Komisija/Belgija, C-437/04, EU:C:2007:178, t. 53. i 58.).
- 36 Prema mišljenju Kraljevine Belgije, moguće posljedice spornih doprinosa ne mogu ih preoblikovati u posredne poreze u odnosu na Unijine institucije s obzirom na to da postoji ugovorni odnos između Unijinih institucija i njihova opskrbljivača, što je dostatan dokaz da se ne može prihvatiti kvalifikacija „poreza“ u odnosu na te institucije. Nadalje, nevažno je kvalificiraju li se sporni doprinosi kao „neposredni porezi“ ili „posredni porezi“ s obzirom na to da je kao zakonski obveznik izričito utvrđen suugovaratelj Unijinih institucija. Stoga sporni doprinosi nisu obuhvaćeni područjem primjene članka 3. Protokola.
- 37 Usto, treba razlikovati sporne doprinose i savezna davanja uvedena saveznim zakonom od 29. travnja 1999. s obzirom na to da su u članku 22.a stavku 4. toga zakona krajnji klijenti izričito određeni kao obveznici saveznih davanja.

Ocjena Suda

- 38 Valja podsjetiti da je Sud presudio da članak 3. Protokola u svojem prvom i drugom podstavku utvrđuje dva različita režima imuniteta, ovisno o tome je li riječ o neposrednim ili posrednim porezima, te da je ta različitost režima bitna za ocjenu imuniteta (vidjeti u tom smislu presudu Komisija/Belgija, C-437/04, EU:C:2007:178, t. 36. do 38., kao i navedenu sudsku praksu).
- 39 Nesporno je u ovom slučaju da se sporni doprinosi ne primjenjuju na prihod ili imetak u smislu sudske prakse Suda (vidjeti u tom smislu presudu Komisija/Belgija, C-437/04, EU:C:2007:178, t. 44.). Usto, valja navesti da opskrbljivači električnom energijom i plinom uključuju sporne doprinose u račune koji se odnose na tu opskrbu koji se šalju Unijanim institucijama. Stoga te doprinose treba smatrati posrednim naknadama koje su obuhvaćene člankom 3. drugim podstavkom Protokola.
- 40 U tom pogledu treba naglasiti da zaključci do kojih je došao Sud u presudi Komisija/Belgija (C-437/04, EU:C:2007:178) nisu primjenjivi u ovom predmetu. Naime, u predmetu koji je doveo do te presude radilo se o neposrednom porezu koji je nametnut nositeljima stvarnih prava na nekretninama i koji se ugovorno prebacivao na Unijine institucije kao najmoprimce.

- 41 Što se tiče uvjeta primjene članka 3. podstavka drugog Protokola nije sporno da je opskrba električnom energijom i plinom Unijinih institucija sa sjedištem u Région de Bruxelles-Capitale predmet značajnih kupnji, koji se koriste za službenu uporabu tih institucija i koji su neophodni za njihovo redovno djelovanje. Ni iz jednog elementa spisa koji je upućen Sudu ne proizlazi da bi učinak primjene tih odredaba bilo narušavanje tržišnog natjecanja.
- 42 Prema mišljenju Kraljevine Belgije, čak i kad bi se sporne doprinose kvalificiralo kao „posredne poreze“, članak 3. podstavak drugi Protokola ne bi bio primjenjiv s obzirom na to da predmetni nacionalni propisi ne određuju Unijine institucije kao obveznice tih doprinosa.
- 43 U tom pogledu valja navesti, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točkama 59. i 60. svojeg mišljenja, da iz teksta članka 3. podstavka drugog Protokola ne proizlazi da nacionalni propis mora odrediti Uniju kao obveznicu posrednih naknada, u ovom slučaju spornih doprinosa, a kako bi imunitet predviđen u toj odredbi bio primjenjiv. Naime, ta odredba zahtijeva samo da su te posredne naknade „uključen[e] u cijenu pokretnina ili nekretnina“ i da te cijene „uključuj[u]“ takve naknade.
- 44 Osim toga valja primijetiti da se, primjerice, u sustavu poreza na dodanu vrijednost, na koji se članak 3. podstavak drugi Protokola često primjenjuje, kao obveznik u načelu ne određuje krajnji potrošač nego opskrbljivač dobrima ili pružatelj usluga.
- 45 Stoga primjena članka 3. podstavka drugog Protokola nije podređena pretpostavci da su Unijine institucije u predmetnom nacionalnom propisu određene kao obveznice.
- 46 Usto, Kraljevina Belgija tvrdi da se imunitet predviđen u članku 3. podstavku drugom Protokola primjenjuje samo ako se predmetni posredni porez prebacuje na Unijine institucije na temelju primjenjivog nacionalnog zakonodavstva.
- 47 Takva pretpostavka također se ne nalazi u tekstu razmatrane odredbe.
- 48 Međutim, iz naravi i bitnih obilježja predmetnog poreznog režima proizlazi da je razmatrana posredna naknada zamišljena i utvrđena u cilju prebacivanja na krajnjeg potrošača.
- 49 U ovom slučaju više elemenata upućuje na to.
- 50 Valja navesti da je predmetni nacionalni propis detaljno utvrdio glavne elemente spornih doprinosa, kao što su to obračunska osnovica i njihova stopa, upućivanjem na potrošnju i krajnje klijente.
- 51 Članak 26. stavak 3. uredbe „električna energija“ predviđa da se doprinos za električnu energiju računa na temelju snage koja se čini dostupnom krajnjim klijentima. Također, članak 20.p stavak 3. uredbe „plin“ predviđa da se doprinos za plin izračunava na temelju veličine plinomjera smještenih kod krajnjih klijenata.
- 52 Usto, članak 26. stavak 4. uredbe „električna energija“, kako je izmijenjena, i članak 20.p stavak 4. uredbe „plin“, konkretno utvrđuju naknade koje se ubiru mjesečno. U skladu s potonjom odredbom, te naknade uzimaju u obzir i posljednju godišnju potrošnju.
- 53 Članak 9. Uredbe kralja od 29. veljače 2004. i članak 1. Uredbe kralja od 3. travnja 2003. predviđaju da se u računima za opskrbu električnom energijom i plinom koji se upućuju krajnjim klijentima obuhvate te posebno i zasebno navedu svi porezi, naknade i doprinosi koje ubiru sve javne vlasti.
- 54 Članak 26. stavak 2. uredbe „električna energija“, kako je izmijenjena, propisuje da je obveznik oslobođen od doprinosa za električnu energiju za snagu koja se čini dostupnom klijentima za njihovu željezničku, tramvajsku ili metro mrežu. Iz toga slijedi da je Région de Bruxelles-Capitale namjeravala

dodijeliti poreznu prednost pružateljima te vrste djelatnosti, što znači da je zakonodavac pošao od premise da predmetnu posrednu naknadu snosi krajnji potrošač i da su je pružatelji predmetnih mreža dužni platiti ako ne postoji takvo oslobođenje.

- 55 Te ocjene nisu osporene činjenicom da članak 22.a saveznog zakona od 29. travnja 1999. izričito predviđa mogućnost prebacivanja saveznog doprinosa na krajnjeg potrošača. Naime, različito postupanje s obzirom na oslobođenje od savezne naknade i regionalne naknade, koje su usporedive naravi, može predstavljati neusklađenost u poreznom sustavu te države članice.
- 56 Naposljetku, valja navesti da je u skladu s tekstem članka 3. podstavka drugog Protokola moguće doznačivanje ili povrat spornih doprinosa.
- 57 S obzirom na prethodna razmatranja valja utvrditi da sporni doprinosi i njihova primjena ispunjavaju pretpostavke predviđene u članku 3. podstavku drugom Protokola.

Primjena članka 3. podstavka trećeg Protokola

Argumentacija stranaka

- 58 Komisija navodi da se sporne doprinose ne može kvalificirati „samo kao naknade za javne komunalne usluge“ u smislu članka 3. podstavka trećeg Protokola. Naime, u skladu sa sudskom praksom Suda, doprinos može biti samo naknada za javne komunalne usluge u smislu te odredbe jedino ako se takve usluge pružaju, ili se barem mogu pružati, onima koji su ih dužni plaćati (presuda AGF Belgium, C-191/94, EU:C:1996:144, t. 26.). Usto, kvalifikacija naknade kao „naknade za javn[u] komunaln[u] uslug[u]“ zahtijevala bi postojanje neposredne i proporcionalne veze između stvarnog troška te usluge i naknade koju plaća korisnik (presuda Europska komisija, C-199/05, EU:C:2006:678, t. 25.). Te dvije pretpostavke nisu ispunjene u ovom slučaju.
- 59 Što se tiče prve od tih pretpostavki, Komisija tvrdi, kad je riječ o doprinosima za električnu energiju, da su belgijska tijela u svojim odgovorima na pisma opomene i obrazloženo mišljenje navele tri zadaće koje Unijine institucije koriste ili bi mogle koristiti, odnosno programe promicanja racionalnog korištenja električne energije, preuzimanje električne energije proizvedene kogeneracijom i javnu rasvjetu.
- 60 U odnosu na prvu od tih zadaća, koja obuhvaća dodjeljivanje premija, nije moguće takav program smatrati takvom uslugom. Kad je riječ o drugoj zadaći, u kojoj upravitelj mreže preuzima električnu energiju proizvedenu kogeneracijom, Unijine institucije ne obavljaju djelatnosti pružatelja naplatnih usluga ili djelatnosti. U odnosu na treću zadaću koja se odnosi na javnu rasvjetu, radi se o javnoj komunalnoj usluzi koja je namijenjena ne samo Unijinim institucijama, nego svakoj osobi na ulicama Bruxellesa, neovisno o tomu je li ona krajnji klijent opskrbljivača električnom energijom. Međutim, doprinos se može kvalificirati „naknad[om] za javn[u] komunaln[u] uslug[u]“ jedino pod uvjetom da predstavlja protučinidbu za posebno utvrđenu uslugu koja je pružena, ili koja bi mogla biti pružena, onomu koji je dužan platiti taj doprinos.
- 61 Što se tiče doprinosa za plin, Unijine institucije nemaju koristi od zadaća navedenih u člancima 18. i 18.a uredbe „plin“ jer se te zadaće odnose samo na kućanstva, na osobe koje koriste posebnu socijalnu tarifu i na zajednice.
- 62 Kad je riječ o drugoj pretpostavci koju je postavila sudska praksa Suda, Komisija navodi da se doprinos za električnu energiju računa *pro rata* prema snazi koja se čini dostupnom krajnjem klijentu pa ne postoji nikakva povezanost između iznosa koji plaćaju Unijine institucije i troška navodnih usluga koje su im pružene. Komisija u tom pogledu upućuje na primjer javne rasvjete: veliki potrošači električne energije, koji plaćaju viši doprinos, ne koriste više javne rasvjete nego drugi potrošači. Što se tiče

doprinosa za plin, on se računa *prorata* u odnosu na potrošene kilovat-sate pa na taj način nema nikakve neposredne i proporcionalne veze između stvarnog troška usluge i naknade koju plaća korisnik.

- 63 Kraljevina Belgija, koja se oslanja na presudu AGF Belgium (C-191/94, EU:C:1996:144, t. 25. i 26.), navodi da javne komunalne usluge koje su povezane sa spornim doprinosima ispunjavaju prvu pretpostavku koju je u tom pogledu uspostavila sudska praksa Suda, odnosno da ih je moguće pružati Unijinim institucijama. Konkretno, programi racionalnog korištenja električne energije i plina obuhvaćaju elemente, posebice premije, koje Unijine institucije mogu koristiti provodeći mjere energetske učinkovitosti. Kraljevina Belgija navodi u tom pogledu tablicu koja navodi iznose premija koje su Unijine institucije koristile tijekom posljednjih godina.
- 64 Također, navedene institucije mogu koristiti mjere koje se odnose na preuzimanje električne energije proizvedene kogeneracijom s obzirom na to da raspolažu odgovarajućim postrojenjima. Ista razmatranja vrijede i u odnosu na uslugu javne rasvjete koju mogu koristiti Unijine institucije. Neovisno o činjenici da ni Protokol ni sudska praksa Suda ne zahtijevaju da se usluge „posebno“ pružaju korisnicima, dio javne rasvjete u Région de Bruxelles-Capitale posebno su odabrale Unijine institucije te je ona prilagođena njihovim posebnim zahtjevima.
- 65 U ovom je slučaju ispunjena i druga pretpostavka koju je utvrdila sudska praksa Suda. Naime, sporni doprinosi računaju se s obzirom na kapacitet koji je čini dostupnim korisnicima mreže, što pokazuje povezanost između iznosa tih doprinosa i pružene usluge. Čini se da je kriterij dostupnog kapaciteta jedini učinkovit, osobito u odnosu na javnu rasvjetu čije je korištenje vrlo teško mjeriti.

Ocjena Suda

- 66 Iz sudske prakse Suda proizlazi da su dvije pretpostavke nužne kako bi se smatralo da posredna naknada kao što su to sporni doprinosi predstavlja samo naknadu za javne komunalne usluge u smislu članka 3. podstavka trećeg Protokola. Prema prvoj od tih pretpostavki, takve se usluge moraju pružati, ili se barem moraju moći pružati, onima koji su dužni plaćati takvu posrednu naknadu (presuda AGF Belgium, C-191/94, EU:C:1996:144, t. 26.). Prema drugoj pretpostavci, treba postojati neposredna i proporcionalna veza između stvarnog troška te usluge i naknade koju korisnik plaća (presuda Europska zajednica C-199/05, EU:C:2006:678, t. 25.). Te dvije pretpostavke su kumulativne.
- 67 Valja navesti, s jedne strane, da predmetni nacionalni propis točno utvrđuje u člancima 24. i 24.a uredbe „električna energija“, kao i u člancima 18. i 18.a uredbe „plin“, zadaće javne usluge koje se moraju financirati приходima iz spornih doprinosa.
- 68 Međutim, kao što to priznaje sama Kraljevina Belgija, Unijinim institucijama ne mogu se pružati sve usluge koje su obuhvaćene tim zadaćama. To su, među ostalima, dostupnost neprekidne minimalne opskrbe električnom energijom i plinom za potrošnju kućanstava i opskrba tim dvama proizvodima po posebnoj socijalnoj tarifi. Kraljevina Belgija priznaje da Unijine institucije mogu imati koristi od samo tri zadaće, odnosno preuzimanja električne energije proizvedene kogeneracijom, promicanja racionalnog korištenja električne energije i plina te javne rasvjete.
- 69 S druge strane, kao što to proizlazi iz predmetnog nacionalnog propisa, iznosi koji proizlaze iz spornih doprinosa trebaju pokrivati troškove svih zadaća javne usluge, koje su predviđene tim propisom.
- 70 Stoga treba navesti da sporni doprinosi koje plaćaju Unijine institucije služe i za financiranje zadaća javne usluge koje te institucije ne mogu koristiti. Posljedično, iz same te činjenice proizlazi da prva pretpostavka navedena u točki 66. ove presude nije ispunjena kao i da, što se tiče druge pretpostavke, ne postoji neposredna i proporcionalna veza između iznosa spornih doprinosa i stvarnih troškova javnih usluga predviđenih nacionalnim propisom.

- 71 Valja navesti da takva veza ne postoji ni u odnosu na tri zadaće javne usluge koje Unijine institucije mogu koristiti.
- 72 Naime, obračunska osnovica spornih doprinosa nije dovoljno povezana s uobičajenim mjernim jedinicama koje se primjenjuju za mjerenje električne energije proizvedene kogeneracijom, koja može biti kilovat-sat, ili za mjerenje javne rasvjete, koja može biti dimenzija osvijetljenog područja ili s mjernom jedinicom za količinu svjetlosne energije.
- 73 Na taj način, iako Unijine institucije mogu biti korisnice određenih javnih komunalnih usluga, predmetni nacionalni propis ne omogućava utvrđenje u kojoj mjeri.
- 74 Stoga u ovom slučaju ne postoji neposredna i proporcionalna veza, koju zahtijeva sudska praksa Suda, između stvarnog troška zadaća javne usluge, koje su predviđene nacionalnim propisom, i spornih doprinosa koje Unijine institucije moraju plaćati kao korisnice tih usluga.
- 75 Stoga valja utvrditi da je Kraljevina Belgija povrijedila obveze koje je dužna ispuniti na temelju članka 3. podstavka drugog Protokola time što Unijinim institucijama nije odobrila oslobođenje od doprinosa utvrđenih u članku 26. uredbе „električna energija“ i članku 20. uredbе „plin“, kako su izmijenjene, te protivljenjem povratu tih doprinosa koje je na taj način ubrala Région de Bruxelles-Capitale.

Troškovi

- 76 Sukladno članku 138. stavku 1. Poslovnika Suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da je Komisija postavila zahtjev da se Kraljevini Belgiji naloži snošenje troškova i da je povreda obveze utvrđena, Kraljevini Belgiji nalaže se snošenje troškova.

Slijedom navedenoga, Sud (peto vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Kraljevina Belgija povrijedila je obveze koje je dužna ispuniti na temelju članka 3. podstavka drugog Protokola od 8. travnja 1965. o povlasticama i imunitetima Europske unije, koji je početno bio priložen Ugovoru o osnivanju jedinstvenog Vijeća i jedinstvene Komisije Europskih zajednica, a zatim na temelju Lisabonskog ugovora, UEZ-u, UFEU-u i UEZAE-u kao Protokol br. 7, time što institucijama Europske unije nije odobrila oslobođenje od doprinosa utvrđenih u članku 26. Uredbe o uređenju tržišta električnom energijom u Région de Bruxelles-Capitale i članku 20. Uredbe o uređenju tržišta plinom u Région de Bruxelles-Capitale, kako su izmijenjene, te protivljenjem povratu tih doprinosa koje je na taj način ubrala Région de Bruxelles-Capitale.**
- 2. Kraljevini Belgiji nalaže se snošenje troškova.**

Potpisi